

F.t.1 beslutn. vedr. arbejdsløsheden

til en række initiativer på miljø- og genbrugsområdet. SiD har skønnet, at beskæftigelsesvirkningen af de mest konkret udformede forslag er en umiddelbar forøget beskæftigelse af 1.400 mennesker. Hvis en række andre initiativer i planen desuden sættes i værk, kan beskæftigelsesvirkningen forøges til 3.000 personer i 1983. Forslaget vil netto forbedre de offentlige finanser med 200 mill. kr. og betalingsbalancen med 100 mill. kr. i 1982 og de dobbelte beløb i 1983.

Til nr. 5

Den offentlige sektor skal sættes i stand til i højere grad at betjene befolkningen i overensstemmelse med dennes behov. Derfor må de nødvendige midler – især i en arbejdsløhedssituation – bevilges til personaleudvidelser på en række områder, fortrinsvis vedrørende daginstitutionerne, plejehjemssektoren, post- og telegrafvæsenet, social og sundhedsforvaltningerne, biblioteksvæsenet og skov- og klitvæsenet. På dem af disse områder, hvor ansvaret påhviler kommunerne, må staten ophæve den hidtidige henstilling om begrænsninger og erstatte den med en henstilling om at foretage de nødvendige udvidelser.

Det foreslås, at der i alt ansættes 20.000 ekstra inden for disse områder. De offentlige finanser vil netto blive forringet med 200 mill. kr. herved, og betalingsbalancen vil blive forringet med 100 mill. kr.

Til nr. 6, 10 og 12

Den katastrofale ungdomsarbejdsløshed gør det absolut påkrævet at sikre, at flere unge får en uddannelse i stedet for at gå arbejdsløse. Det foreslås derfor, at antallet af EFG-pladser øges. Regeringen har bebudet, at det samlede antal EFG-pladser skal øges med 8.000 fra 1980 til 1982, således at det samlede antal bliver på ca. 40.000. Det foreslås, at EFG-pladserne yderligere forøges med 10.000 pladser, således at det samlede tal bliver 50.000 EFG-pladser.

Endelig må det sikres, at der faktisk oprettes de nødvendige praktikpladser, således at både de, der nu står uden mulighed for praktikpladser – ca. 13.000 – og de tusinder flere, der vil mangle i de kommende år, får mulighed for at fuldføre deres uddannelse. Hvis det ikke viser sig muligt for arbejdsgiverne selv at skaffe det nødvendige antal praktipladser, må der ved lov pålægges enten den enkelte brancheorganisation eller den enkelte arbejdsgiver pligt til at oprette det fornødne antal pladser.

Tilsammen vil de tre forslag formindske arbejdsløsheden med 28.000 i 1982 og 38.000 i 1983. De offentlige finanser vil netto blive forringet med 0,8 mia kr. og betalingsbalancen med 0,3 mia kr.

Til nr. 7

Det foreslås, at der sker et øjeblikkeligt forbud mod alt overarbejde. Noget overarbejde kan naturligvis ikke undgås, men det må afspadseres.

I arbejdsminister Svend Aukens forslag om begrænsning af overarbejde og om afspadsering nævntes det, at der i 1977 var 100 mill. overarbejdstimer svarende til 50.000 fuldtidsbeskæftigede. Påbudt afspadsering vil ikke bringe så mange mennesker i arbejde, dels fordi en del overarbejde allerede i dag afspadseres, og dels fordi afspadsering af de resterende timer ikke i alle tilfælde vil medføre nye arbejdspladser. Vi har ved et meget forsigtigt skøn anslået, at forslaget vil bringe 10.000 mennesker i arbejde. De offentlige budgetter vil netto blive forbedret med 300 mill. kr., og betalingsbalancen vil blive forbedret med 200 mill. kr.

Til nr. 8

Det foreslås, at den nuværende dagpengeordning for barselhvile udvides fra de nuværende 4 uger før og 14 uger efter fødslen til i alt 9 måneder, som forældrene selv kan fordele mellem sig. Dog må ingen af forældrene have mere end 6 måneder. Barselorlov skal også gives i forbindelse med adoption. I forbindelse med fødsler skal faderen desuden have ret til to ugers omsorgslov.

Derved vil 5.000 kunne bringes i arbejde, mens de offentlige budgetter vil blive forringet med 300 mill. kr. Forslaget forventes ikke at få virkninger på betalingsbalancen.

Til nr. 9

Det foreslås, at der påbegyndes en ordning med betalt uddannelse i arbejdstiden. Fuldt udbygget kunne ordningen indebære, at den enkelte lønmodtager opsparede ret til 120 timers undervisning årligt. Omkostningerne skulle bæres af arbejdsgiverne, som indbetalte en procentdel af lønnen til en fond, der administreres af de faglige organisationer på de enkelte arbejdspladser. Ordningen kunne eventuelt suppleres med særordninger, der favoriserer folk med under 12 års skoleuddannelse. Ordningen ville betyde, at der konstant var 200.000 personer under undervisning. Ikke alle de derved frigjorte stillinger ville blive besat; det skønnes, at den samlede beskæftigelsesforbedring ville blive 100.000.